

BONUM PANKKI OYJ – PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1 – 30.6.2016

Y-tunnus: 2192977-5

Posti-/käyntiosoite: Hevosenkä 3, 02600 Espoo

Kotipaikka: Espoo

SISÄLTÖ

HALLITUKSEN KATSAUS KAUELTA 1.1-30.6.2016	4
POP PANKKI –RYHMÄ JA POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ	4
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
BONUM PANKIN TULOS JA TASE	5
TULOS	5
TASE	6
KESKEISET TUNNUSLUVUT JA NIIDEN LASKENTAKAAVAT	6
KESKEISET TAPAHTUMAT KATSAUSKAUDEN AIKANA	8
RISKIEN JA VAKAVARAIJUUDEN HALLINTA SEKÄ RISKIASEMA	8
RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISOINTI	8
VAKAVARAIJUUS	8
LUOTTORISKI JA KESKITTYMÄT	9
LIKVIDITEETTIRISKI	10
KORKORISKI	10
KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT	10
KATSAUS LOPPUVUODELLE	10
PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1-30.6.2016	11
TULOSLASKELMA	11
LAAJA TULOSLASKELMA	11
TASE	12
RAHAVIRTALASKELMA	13
OMAN PÄÄOMAN MUUTOSTEN LASKELMA	15
LIITETIEDOT	16
LIITE 1: TILIPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	16
JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN	
LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT	16
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	17
LIITE 2 KORKOTUOTOT JA –KULUT	17
LIITE 3 PALKKIOTUOTOT JA –KULUT, NETTO	17
LIITE 4 SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT	17
LIITE 5 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	18
LIITE 6 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	18
VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	19
LIITE 7 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU	19
LIITE 8 LAINAT JA SAAMISET	20
LIITE 9 SIOITUSOMAISUUS	20
VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	21
LIITE 10 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE	21
LIITE 11 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT	21
MUUT LIITETIEDOT	22
LIITE 12 KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI	22
LIITE 13 ANNETUT JA SAADUT VAKUUDET	23
LIITE 14 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET	23

LIITE 15 LÄHIPIIRITIEDOT	24
LIITE 16 VAKAVARAISUUSTIEDOT.....	24

HALLITUKSEN KATSAUS KAUDELTAL 1.1-30.6.2016

Bonum Pankin liiketoiminta on alkuvuoden aikana kehittänyt merkittävästi viime vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Keskusluottolaitospalveluiden tarjonta POP Pankeille on toteutettu koko laajuudessaan suunnitelmien mukaisesti. Katsauskauden aikana Bonum Pankki on merkittävästi kasvattanut POP Pankeille tarjottuja Treasury-palveluita. Katsauskauden aikana Bonum Pankki on myös valmistellut ja varmistanut POP Pankkien pidempiaikaisen rahoituksen saamisen. Siihen liittyen pankki on hakenut luottoluokituksen ja julkaissut joukkovelkakirjalainaohjelman ja näin mahdollistanut kaikille POP Pankeille aiempaa pidempiaikaista rahoitusta. Ohjelman puitteissa Bonum Pankki laski liikkeeseen 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan alkukesästä.

Bonum Pankki kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään ja vastaa 26 POP Pankin keskusluottolaitospalveluiden tuottamisesta ja on edelleen yhteenliittymän strategian mukaisesti jatkanut näiden palveluiden kehittämistä ja keskittämistä. Palveluiden kehittämisellä pankki pyrkii vahvistamaan POP Pankkien liiketoimintaa ja kustannustehokkuutta mahdollistamalla terveen ja kannattavan kasvun. Keskusluottolaitospalveluiden lisäksi Bonum Pankki vastaa POP Pankkien asiakkaiden maksukorttien liikkeeseenlaskusta.

POP PANKKI –RYHMÄ JA POP PANKKIEN YHTENLIITTYMÄ

Bonum Pankki Oyj on POP Pankkiliitto osuuskunnan jäsen ja se kuuluu 31.12.2015 toimintansa aloittaneeseen POP Pankkien yhteenliittymään. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat 26 itsenäistä osuuspankkia, keskusyhteisö POP Pankkiliitto osk, näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden määräysvallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. POP Pankkiliitto osk toimii POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Maailmantaloudessa kehitys osoittaa kasvuvauhdin hidastumista – tosin kehitys ei ole aivan yhtenäistä. Euroopan keskuspankin (EKP) on jatkanut voimakkaasti elvyttävää politiikkaa ja toimet markkinoiden likviditeetin tukemiseksi ovat painaneet historiallisen matalaa korkotasoa entistäkin alemmaksi. Vaikka energian hinta ja korkotaso ovat alhaalla ja rahan saatavuutta markkinoilla on pyritty helpottamaan, on euroalueen kasvuvauhti hitaanpuoleista. Brexit -äänestyspäätöksen jälkeen pelkona on EU:ssa populististen puolueiden kannatuksen kasvu. EU-kriittisten tahojen voimistuminen voi lisätä poliittista epävarmuutta ja myös EU:n tulevaisuuden tavoitteet ja etenevä yhdentymiskehitys voivat joutua poliittisen uudelleenarvioinnin kohteeksi.

Suomen talouskasvu on edelleen ollut vaatimatonta, vaikka joitakin positiivisia signaaleja on ollut havaittavissa. Työttömyyden kasvu on hidastunut ja erityisesti rakennusalalla toimeliaisuus on merkittävästi vilkastunut. Myös metsäteollisuuden suurinvestointien käynnistymisellä tulee olemaan positiivisia kerrannaisvaikutuksia talouteen. Asuntokauppa kävi alkuvuonna hieman aiempaa vilkkaammin ja ensimmäisellä kvartaalilla yksityinen kulutus nosti selvästi kokonaistuotantoa vuodentakaisesta.

Suurimpana ongelmana on edelleen vienti, joka ei ole lähtenyt elpymään ja viennin kilpailukyvyyn parantamiseen tähtäävän kilpailukyky sopimuksen positiiviset vaikutukset realisoituvat vasta viiveellä. Sopimuksen syntyminen oli kuitenkin tärkeä askel oikeaan suuntaan, joka luo uskoa talouden positiiviseen käänteeseen ja velkaantumisvauhdin asteittaiseen hidastumiseen.

Kotitalouksien ostovoiman kehitys on Suomessa ollut vaatimatonta ja kilpailukyky sopimuksella on lyhyellä tähtämellä sen kehittymiseen negatiivinen vaikutus, vaikka hallitus onkin luvannut kompensoida asiaa sopimuksen kattavuudesta riippuvilla veronkevennyksillä. Käytännössä nollatasolla oleva inflaatio ja poikkeuksellisen alhainen korkotaso ovat tukeneet merkittävästi kotitalouksien kykyä selvittää lainoistaan, vaikka maksuhäiriöiden määrä on kasvanut uuteen ennätykseen. Erityisesti sellaisten talouksien, jotka eivät ole kohdanneet työttömyyden aiheuttamia ongelmia, taloudellinen tilanne on säilynyt vakaana. Sijoittajille toimintaympäristö on ollut haasteellinen kun epävarmuus velloi markkinoilla Brexit äänestystä ja sen vaikutuksia odoteltaessa. Korkomarkkinat eivät puolestaan ole houkutteleet yksityistalouksia, kun tuotot ovat olleet historiallisen matalalla tasolla. Asuntomarkkinoilla kasvukeskuksien hintataso on edelleen ollut noususuunnassa, kun taas muualla hinnat ovat pysyneet ennallaan tai jopa hieman laskeneet.

BONUM PANKIN TULOS JA TASE

TULOS

Bonum Pankki Oyj:n raportointikauden tulos ennen veroja oli 1 336 tuhatta euroa (61). Alkanut vuosi on Bonum Pankin ensimmäinen toimintakausi jolloin pankki on toiminut strategiansa mukaisessa täydessä laajuudessa. Raportointikauden tulos muodostuu pääosin POP Pankeille tarjotusta keskusluottolaitospalveluiden korko- ja palkkiotuotoista sekä sijoitustoiminnan tuotoista, lähinnä Visa European osuuden myynnistä. Pankin kulu-tuotto - suhde oli 73,23 prosenttia (90,98).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kauden aikana seuraavasti:

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015	Muutos, %
Korkotuotot	1 621	384	322 %
Korkokulut	-235	-164	43 %
Korkokate	1 386	220	530 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	1 404	494	184 %
Kaupankäynnin nettotuotot	151	22	586 %
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1 522	-2	...
Liiketoiminnan muut tuotot	1 249	513	143 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	5 713	1 248	358 %
Henkilöstökulut	-656	-519	26 %
Liiketoiminnan muut kulut	-3 235	-601	438 %
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-292	-189	54 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-4 183	-1 309	220 %
Arvon alentumistappiot lainoista ja saamisista	-193	0	...
Tulos ennen veroja	1 336	-61	...
Tuloverot	-268	55	...
Kauden tulos	1 069	-6	...

Pankin korkokatteeksi muodostui 1 386 tuhatta euroa (220). Korkotuotot ovat pääosin kesäkuussa 2015 alkaneen korttiliiketoiminnan sekä pankin omien sijoitusten korkotuottoja. Laskeva korkotaso ja negatiiviset rahamarkkinakorot ovat edelleen haastavia pankin korkotuottojen osalta.

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 1 404 tuhanteen euroon (494). Palkkiotuotot ovat pääosin maksujenvälityspalkkioita ja korttiliiketoiminnan tuottoja.

Muut merkittävät tuotot ovat sijoitustoiminnan tuotoista saaduista myyntivoitoista 1 522 tuhatta euroa (-2) sekä korttitoimintojen ja maksujenvälityksen palkkiotuotot 1 249 tuhatta euroa (513).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Henkilöstökulujen kasvu 656 tuhanteen euroon (519) johtui pankin henkilökunnan lukumäärän kasvusta katsauskauden aikana verrattuna viime vuoden vertailukauteen. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat johtuen suurimmalta osin keskusluottolaitospalvelun ja korttiliiketoiminnan palvelumaksuista aiheutuneista kuluista.

TASE

Pankin tase oli katsauskauden lopussa 515 722 tuhatta euroa (427 333). Taseen loppusummaa on kasvattanut kesäkuussa liikkeeseen laskettu joukkovelkakirjalaina ja luotot POP Pankeille.

Bonum Pankki Oyj:n taseen keskeiset erät ovat:

(1 000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015	Muutos, %
Varat			
Käteiset varat	190 349	159 147	20 %
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	59 044	47 725	24 %
Lainat ja saamiset asiakkailta	45 593	43 944	4 %
Sijoitusomaisuus	215 880	171 147	26 %
Aineettomat hyödykkeet	2 648	2 932	-10 %
Aineelliset hyödykkeet	55	50	10 %
Muut varat	1 756	1 893	-7 %
Versaamiset	397	495	-20 %
Varat yhteensä	515 722	427 333	21 %
Velat			
Velat luottolaitoksille	367 480	390 200	-6 %
Velat asiakkaille	11 108	7 007	59 %
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	99 422	-	...
Muut velat	15 035	9 453	59 %
Verovelat	755	435	74 %
Velat yhteensä	493 800	407 095	21 %
Oma pääoma			
Osakepääoma	10 000	10 000	0 %
Rahastot	10 535	9 919	6 %
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	318	12	...
Kauden voitto (tappio)	1 069	306	249 %
Oma pääoma yhteensä	21 921	20 237	8 %
Velat ja oma pääoma yhteensä	515 722	427 333	21 %

KESKEISET TUNNUSLUVUT JA NIIDEN LASKENTAKAAVAT

Avainluvut	30.6.2016	31.12.2015
Kulu-tuotto-suhde, %	73,2	91,0
ROA	0,6	0,1
ROE	12,6	1,2
Omavaraisuusaste	4,2	4,7

Kulu – tuotto – suhde =

$$\frac{\text{Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + palkkiotuotot ja kulut, netto + kaupankäynnin nettotuotot} + \text{sijoitustoiminnan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot}} \cdot 100$$

Oman pääoman tuotto (ROE), % =

$$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \cdot 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), % =

$$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \cdot 100$$

Omavaraisuusaste, % =

$$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \cdot 100$$

KESKEISET TAPAHTUMAT KATSAUSKAUDEN AIKANA

Bonum Pankki muutti yhtiömuotoaan keväällä julkiseksi osakeyhtiöksi (Oyj). Keväällä julkaistiin myös pankin 150 miljoonan euron sijoitustodistusohjelma. Luottoluokituslaitos S&P Global (S&P) myönsi 23.5.2016 Bonum Pankki Oyj:lle pitkäaikaisen investointitason (investment grade) luottoluokituksen 'BBB' ja lyhytaikaisen luottoluokituksen 'A-2'. Näkymät ovat vakaat. Annettu luokitus heijastelee S&P:n käyttämien kriteerien mukaan tehtyä arviota, jossa arvioitiin muun muassa POP Pankki -ryhmän liiketoiminta-asemaa, taloudellista suoriutumista, pääoma- ja likviditeettipuskureita, riskiprofilia sekä varainhankintaa. S&P:n antama vakaa näkymä kuvastaa POP Pankki -ryhmän vahvaa vakavaraisuutta, liiketoiminnan vakautta ja ennustettavuutta sekä yhteenliittymän myötä paranevaa tehokkuutta.

Bonum Pankki julkaisi toukokuussa 750 miljoonan euron joukkovelkakirjaohjelman ja laski ohjelman puitteissa liikkeelle ensimmäisen monivuotisen joukkovelkakirjalainan määrältään 100 milj. euroa kesäkuussa. Laina on vakuudeton kolmen vuoden seniorilaina, joka on listattu Helsingin Pörssissä. Tukkurahoituskanavan avaaminen monipuolistaa POP Pankki -ryhmän varainhankintaa ja tukee ryhmän kasvua.

Bonum Pankki on ollut Visa Europen osakas ja on välittänyt Visa Europen korttipalveluja. Visa Europen hallitus sopi kevään aikana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle. Myynti toteutui kesäkuussa ja Bonum Pankki Oyj:n osuuden myyntivoitto oli noin 1,5 miljoonaa euroa. Kaupan yhteydessä Bonum Pankki sai Visa Inc. C-sarjan osakkeita.

RISKIEN JA VAKAVARISUUDEN HALLINTA SEKÄ RISKIASEMA

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISOINTI

Bonum Pankin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit tunnistetaan, mitataan, arvioidaan, rajoitetaan, ja että niiden valvonta on järjestetty asianmukaisten sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti. Riskienhallinta on osa vakavaraisuuden hallinnan prosessia, jonka tavoitteena on varmistaa että riskitasot ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn, eivätkä vaaranna pankin vakavaraisuusasetusta.

Bonum Pankin liiketoiminnan ja vakavaraisuuden kannalta olennaiset riskienhallinnan osa-alueet ovat luottoriski, korkoriski, likviditeettiriski sekä operatiiviset riskit.

VAKAVARISUUS

Pankki soveltaa luottoriskin pääomavaateen laskennassa standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Bonum Pankin omat varat muodostuvat osakepääomasta, vapaista rahastoista sekä kertyneistä voittovaroista, joista vähennetään EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset vähennyserät. Bonum Pankki ei lue kauden voittoa omaan varoihin. 30.6.2016 Bonum Pankin CET1 ydinpääoma oli 18 592 tuhatta euroa (17 410) ja CET1-ydinvakavaraisuussuhde oli 23,9 prosenttia (19,5).

Alkuvuoden 2016 aikana Bonum Pankin vakavaraisuuteen vaikutti POP Pankkien Yhteenliittymän joukkovelkakirjarahoitukseen käynnistäminen ja siihen liittyen liiketoiminnan suunnitelman mukainen sopeuttaminen. Joukkovelkakirjaemissio kasvatti taseen loppusummaa vuodenvaihteeseen verrattuna, mutta riskipainotettujen saamisten määrä ja vakavaraisuus on pidetty ensimmäisellä vuosipuoliskolla suunnitelman mukaisella normaalilla tasolla.

Vakavaraisuuden yhteenveto (1 000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	21 921	19 928
Vähennykset ydinpääomasta	-3 329	-2 518
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	18 592	17 410
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1=CET1+AT1)	18 592	17 410
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä (TC=T1+T2)	18 592	17 410
Riskipainotetut erät yhteensä	77 665	89 175
- josta luottoriskin osuus	71 245	82 755
- josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	-	-
- josta markkinariskin osuus (valuuttariski)	-	-
- josta operatiivisen riskin osuus	6 420	6 420
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2.5%)	1 942	2 229
Vastasyklinen pääomapuskuri	49	72
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,94%	19,52 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,94%	19,52 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	23,94%	19,52 %
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma (T1)	18 592	17 410
Kokonaisvastuut yhteensä	533 335	441 750
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	3,49%	3,94 %

LUOTTORISKI JA KESKITTYYMÄT

Bonum Pankin merkittävimmät luottoriskit liittyvät sijoitusomaisuuteen ja korttiliiketoimintaan. Sijoitusomaisuus yhteensä oli kesäkuun 2016 lopussa 215 880 tuhatta euroa (12/2015 171 147t€). Likviditeettiportfolioon kuuluvat sijoitusomaisuuserät sisältävät hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, vakuudellisia arvopapereita ja EKP vakuuskelpoisia luottoja. Likviditeettiportfolioon saamistodistukset arvostetaan taseessa markkinoilta saataviin noteerauksiin.

Korttiluottojen luottokanta oli 2016 kesäkuun lopussa 38 853 tuhatta euroa (39 547). Alkuvuonna 2016 korttiluottoista kirjattiin luottotappioita -193 tuhatta euroa (-). Muista tase-eristä ei ole kirjattu luottotappioita tai järjestämättömiä saamia.

LIKVIDITEETTIRISKI

Bonum Pankin likviditeettiasema on säilynyt vahvana alkuvuoden 2016 aikana. Maksuvalmiusriskin mittaamisen keskeinen tunnusluku on EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritelty maksuvalmiusvaatimus (LCR), joka nousi 2016 alusta 70 prosenttiin.

Bonum Pankin LCR suhdeluku oli kesäkuussa 173,0 prosenttia (153,3) Pankilla oli LCR kelpoisia likvidejä varoja yhteensä 313,2 miljoonaa euroa (258,1).

KORKORISKI

Bonum Pankin markkinariskitasot säilyivät alkuvuonna maltillisella tasolla. Liiketoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski. Korkoriskiä syntyy rahoitustaseesta, joka koostuu likviditeettiportfoliosta, korttiliiketoiminnasta, rahoituseristä sekä Bonum Pankin vähittäispankkitoiminnan anto- ja ottolainauksesta. Bonum Pankki ei käyttänyt johdannaisia alkuvuoden 2016 aikana.

Korkoriskiä seurataan sekä nykyarvomenetelmällä että tuloriskimallilla. Nykyarvomenetelmässä mitataan kuinka rahoitusvarojen laskennallinen markkina-arvo muuttuu korkojen muuttuessa. Nykyarvomenetelmässä kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin luomien rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta markkinakorkojen muuttuessa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Bonum Pankissa ei ole tilinpäätöspäivän jälkeen sellaisia merkittäviä liiketapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta tilinpäätöksessä esitettyyn informaatioon.

KATSAUS LOPPUVUODELLE

Bonum Pankki on käynnistänyt korttiprosessoinnin uudistamishankkeen, jonka tavoitteena on virtaviivaistaa korttitapahtumien käsittelyprosesseja sekä vähentää korttitoimintoihin liittyviä kustannuksia. Bonum Pankki osallistuu myös POP Pankkien yhteenliittymän hankkeisiin, joilla ryhmärakennetta vahvistetaan.

Kahdeksan pankkia on eronnut POP Pankkiliitosta vuoden 2015 aikana ja tämän vuoksi näiden pankkien palvelusopimukset Bonum Pankin kanssa päättyvät. Kahden pankin osalta palvelusopimus päättyi vuoden 2015 lopussa, muiden pankkien osalta irtaantuminen tapahtuu syksyn 2016 aikana. Pankkien irtaantuminen tulee näkymään Bonum Pankin liiketoiminnassa siten, että pankin kautta välitettävät maksu- ja korttitapahtumien volyymit pienenevät ja siirrosta johtuen pankin tase pienenee vuoden toisella puolivuotisjaksolla. Bonum Pankki on sitoutunut palauttamaan liiketoiminnan kehittämiseksi perittyjä maksuja eronneille pankeille. Kesäkuussa palautettiin kahdelle pankille kehittämismaksuja yhteensä 123 tuhatta euroa. Kuudelle myöhemmin tänä vuonna irtaantuvalla pankilla tullaan palauttamaan kehittämismaksuja arviolta 430 tuhatta euroa. Palautettava määrä on merkitty taseessa muihin velkoihin. Palautettavien kehittämismaksujen määrä on pienentynyt tilinpäätöksessä arvioidusta, koska eronneet pankit käyttävät Bonum Pankin palveluja aiemmin arvioitua pitempään.

Bonum Pankki arvioi että tulos koko vuoden osalta tulee olemaan positiivinen ja parempi kuin vuonna 2015.

PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1-30.6.2016

TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015	Muutos, %
Korkotuotot	1 621	384	322 %
Korkokulut	-235	-164	43 %
Korkokate	1 386	220	530 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	1 404	494	184 %
Kaupankäynnin nettotuotot	151	22	586 %
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1 522	-2	...
Liiketoiminnan muut tuotot	1 249	513	143 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	5 713	1 248	358 %
Henkilöstökulut	-656	-519	26 %
Liiketoiminnan muut kulut	-3 235	-601	438 %
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-292	-189	54 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-4 183	-1 309	220 %
Arvonlukumistappiot lainoista ja saamisista	-193	0	...
Tulos ennen veroja	1 336	-61	...
Tuloverot	-268	55	...
Kauden tulos	1 069	-6	...

LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015	Muutos, %
Kauden tulos	1 069	-6	...
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon rahaston muutos			
Myytavissä olevien sijoitusten arvostuksista	769	-126	...
Laskennalliset verot	-154	25	...
Kauden laaja tulos	1 684	-107	...

TASE

(1 000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015	Muutos, %
Varat			
Käteiset varat	190 349	159 147	20 %
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	59 044	47 725	24 %
Lainat ja saamiset asiakkailta	45 593	43 944	4 %
Sijoitusomaisuus	215 880	171 147	26 %
Aineettomat hyödykkeet	2 648	2 932	-10 %
Aineelliset hyödykkeet	55	50	10 %
Muut varat	1 756	1 893	-7 %
Verosaamiset	397	495	-20 %
Varat yhteensä	515 722	427 333	21 %
Velat			
Velat luottolaitoksille	367 480	390 200	-6 %
Velat asiakkaille	11 108	7 007	59 %
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	99 422	-	...
Muut velat	15 035	9 453	59 %
Verovelat	755	435	74 %
Velat yhteensä	493 800	407 095	21 %
Oma pääoma			
Osakepääoma	10 000	10 000	0 %
Rahastot	10 535	9 919	6 %
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	318	12	...
Kauden voitto (tappio)	1 069	306	249 %
Oma pääoma yhteensä	21 921	20 237	8 %
Velat ja oma pääoma yhteensä	515 722	427 333	21 %

RAHAVIRTUALASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	1 069	-6
Oikaisut kauden tulokseen	753	592
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-73 664	-153 082
Saamiset luottolaitoksilta	-27 995	-9 150
Saamiset asiakkailta	-1 842	-44 547
Saamistodistukset	-43 709	-93 119
Muut varat	-118	-6 266
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	86 385	348 381
Velat luottolaitoksille	-22 720	338 804
Velat asiakkaille	4 101	2 868
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	99 422	-
Varaukset ja muut velat	5 583	6 708
Maksetut tuloverot	-4	-
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	14 540	195 884
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-	-72 020
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	-	12 354
Muiden sijoitusten lisäykset	-	-
Muiden sijoitusten vähennykset	-	-
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-13	-896
Investointien rahavirta yhteensä	-13	-60 561
Rahoituksen rahavirta		
Osakepääoman lisäykset	-	-
Muut oman pääoman erien lisäykset	-	-
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-	-
Rahavarojen muutos		
Rahavarat kauden alussa	195 967	8 842
Rahavarat kauden lopussa	210 493	144 165
Rahavarojen nettomuutos	14 526	135 323
Saadut korot	1 955	-409
Maksetut korot	256	102
Kauden tulokseen tehdyt oikaisut	367	592

(1 000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Saamisten arvonalentumiset	-193	0
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos		
Poistot	292	189
Muut	268	403
Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa		
Myyntivoitot, investointien rahavirtaan kuuluva osuus		
Oikaisut yhteensä	-	-
Rahavarat		
Käteiset varat	190 349	109 457
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	20 144	34 708
Yhteensä	210 493	144 165

OMAN PÄÄOMAN MUUTOSTEN LASKELMA

(1 000 euroa)	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	10 000	-81	10 000	318	20 237
Kauden laaja tulos					
Kauden tulos				1 069	1 069
Muut laajan tuloksen erät		615			615
Laaja tulos yhteensä	-	615	-	1 069	1 684
Muut muutokset					-
Oma pääoma 30.6.2016	10 000	535	10 000	1 387	21 921

(1 000 euroa)	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	10 000	-	10 000	8	20 008
Kauden laaja tulos					
Kauden tulos				-6	-6
Muut laajan tuloksen erät		-101			-101
Laaja tulos yhteensä	-	-101	-	-6	-107
Muut muutokset					0
Oma pääoma 30.6.2015	10 000	-101	10 000	2	19 902

LIITETIEDOT

LIITE 1: TILIPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Bonum Pankin tilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä standardeja koskevia tulkintoja (IFRIC) noudattaen.

Puolivuosikatsaus 1.1.-30.6.2016 on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin ja Bonum Pankin IFRS-tilinpäätöksessä 31.12.2015 esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan lukuun ottamatta jäljempänä kuvattua johdon harkintaa edellyttäviä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita ja arvioihin liittyviä epävarmuustekijöitä koskevaa muutosta.

Puolivuosikatsauksen lukuja ei ole tilintarkastettu. Puolivuosikatsauksen luvut esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole ilmoitettu. Laskelmissa ja taulukoissa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summasta.

Jäljennös Bonum Pankin puolivuositarkastuksesta on saatavissa Bonum Pankki Oyj:n toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.bonumpankki.fi.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILIPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien soveltaminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöslaskelmissä esitettyjen erien määrään sekä niiden liitteenä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon arviointiin sekä rahoitusvarojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin.

POP Pankkiliitto osk:n hallitus on toukokuussa 2016 määritellyt oman pääoman ehtoiseen instrumenttiin tehdyn sijoituksen arvonalentumisen olevan merkittävä, kun käypä arvo on yli 30 prosenttia alle instrumentin alkuperäisen hankintamenon. Aiemmin merkittävyyskriteeri oli 40 prosenttia. Bonum Pankki noudattaa yhteenliittymän keskusyhteisön määrittämiä laadintaperiaatteita. Muutoksella ei ollut vaikutusta Bonum Pankin tulokseen, koska pankilla ei ole merkittäviä oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Muissa johdon harkintaa edellyttävissä laatimisperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta tilinpäätökseen 2015 verrattuna.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 2 KORKOTUOTOT JA –KULUT

(1000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Korkotuotot		
Saamisista ja veloista luottolaitoksilta	486	160
Saamisista asiakkailta	1 043	166
Saamistodistuksista	92	58
Muut korkotuotot	-	-
Korkotuotot yhteensä	1 621	384
Korkokulut		
Saamisista ja veloista luottolaitoksille	-170	-164
Muut korkokulut	-65	-
Korkokulut yhteensä	-235	-164
Korkokate	1 386	220

Bonum Pankilla ei ole korkotuottoja arvonalentuneista saamisista, koska sillä ei ole merkittäviä yksittäisiä saamia, joista olisi kirjattu arvonalentuminen.

LIITE 3 PALKKIOTUOTOT JA –KULUT, NETTO

(1000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	17	15
Talletuksista	660	31
Maksuliikenteestä	2 760	828
Muut palkkiotuotot	61	-
Palkkiotuotot yhteensä	3 498	874
Palkkiokulut		
Maksuliikenteestä	-721	-370
Arvopapereista	-146	-134
Korttiliiketoiminnasta	-253	-
Muut palkkiokulut	-975	124
Palkkiokulut yhteensä	-2 094	-379
Palkkiotuotot ja kulut, netto	1 404	494

LIITE 4 SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1 479	-
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-1	-2
Käyvän arvon rahastosta siirretyt	44	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	1 522	-2

LIITE 5 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

(1000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Liiketoiminnan kehittämismaksut pankeilta	-	388
Keskusluottolaitospalvelut pl. maksujenvälitys	116	66
Muut tuotot	1 134	59
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	1 249	513

LIITE 6 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

(1000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
Muut hallintokulut		
Muut henkilöstökulut	-59	-41
Toimistokulut	-279	-97
ICT-kulut	-2 561	-103
Yhteyskulut	-148	-57
Edustus- ja markkinointikulut	-4	-5
Muut hallintokulut yhteensä	-3 052	-303
Muut liiketoiminnan kulut		
Vuokratulot	-89	-85
Pankkivero	-	-
Konsultointipalkkiot	-11	-173
Tilintarkastuspalkkiot	-17	-
Lakisääteinen tilintarkastus	-17	-
Muut palvelut	-	-
Muut liiketoiminnan kulut	-66	-39
Muut liiketoiminnan kulut yhteensä	-183	-297
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-3 235	-601

VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 7 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Varat 30.6.2016

(1000 euroa)	Lainat ja saamiset	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	190 349		190 349
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	59 044		59 044
Lainat ja saamiset asiakkailta	45 593		45 593
Sijoitusomaisuus			
Saamistodistukset		215 625	215 625
Osakkeet ja osuudet		255	255
Rahoitusvarat yhteensä	294 986	215 880	510 866

Velat 30.6.2016

(1000 euroa)	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille	367 480	367 480
Velat asiakkaille	11 108	11 108
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	99 422	99 422
Rahoitusvelat yhteensä	478 010	478 010

Varat 31.12.2015

(1000 euroa)	Lainat ja saamiset	Myytävissä olevat	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	159 147	-	159 147
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	47 725	-	47 725
Lainat ja saamiset asiakkailta	43 944	-	43 944
Sijoitusomaisuus			
Saamistodistukset	-	171 147	171 147
Rahoitusvarat yhteensä	250 816	171 147	421 963

Velat 31.12.2015

(1000 euroa)	Muut rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille	390 200	390 200
Velat asiakkaille	7 007	7 007
Rahoitusvelat yhteensä	397 208	397 208

LIITE 8 LAINAT JA SAAMISET

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	20 144	36 820
Muut	9 000	10 905
Muut saamiset	29 900	-
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta yhteensä	59 044	47 725
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Lainat	6 098	4 039
Luottokorttisaamiset	38 853	39 395
Muut saamiset	642	510
Lainat ja saamiset asiakkailta yhteensä	45 593	43 944
Lainat ja saamiset yhteensä	104 637	91 669

Tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot lainoista ja saamisista

(1000 euroa)	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015
-/+ Saamisryhmäkohtaisten arvonalentumistappioiden muutos	-4	-
- Lopulliset luottotappiot	197	-
Arvonalentumistappiot lainoista ja saamisista	193	-

Lainojen ja saamisten kertyneet arvonalentumistappiot taseessa

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Arvonalentumistappiot 1.1.	153	-
+/- Saamisryhmäkohtaisten arvonalentumistappioiden muutos	-4	153
Arvonalentumistappiot kauden lopussa	149	153

Arvonalentumistappiot on kirjattu korttiluottosaamisista. Arvonalentumistarkastelu tehdään saamisryhmäkohtaisesti.

LIITE 9 SIOITUSOMAISUUS

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Käypään arvoon arvostetut noteeratut saamistodistukset		
Julkisyhteisöiltä	119 976	80 637
Muilta	95 648	90 509
Osakkeet ja osuudet	255	-
Sijoitusomaisuus yhteensä	215 880	171 147

VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 10 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Velat luottolaitoksille		
Velat keskuspankeille	98 634	79 450
Velat luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat	149 768	195 160
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	119 079	115 591
Velat luottolaitoksille yhteensä	367 480	390 200
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	11 108	7 007
Velat asiakkaille yhteensä	11 108	7 007
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	378 588	397 208

LIITE 11 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Joukkovelkakirjalainat	99 422	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	99 422	-

Bonum Pankki Oyj laski liikkeeseen katsauskaudella kolmivuotisen 100 miljoonan euron vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Laina on listattu Helsingin pörssiin.

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 12 KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat 30.6.2016

(1000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjanpitoarvo
Toistuvasti käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Myytävissä olevat rahoitusvarat	67 175	148 450	255	215 880	215 880
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat					
Lainat ja muut saamiset	-	105 349	-	105 349	104 637
Rahoitusvarat yhteensä	67 175	253 799	255	321 229	320 517
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat					
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	103 056	-	-	103 056	99 422
Muut rahoitusvelat	-	378 588	-	378 588	378 588
Rahoitusvelat yhteensä	103 056	378 588	-	481 644	478 010

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat 31.12.2015

(1000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjanpitoarvo
Toistuvasti käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Myytävissä olevat rahoitusvarat	80 637	90 509	-	171 147	171 147
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat					
Lainat ja muut saamiset	-	91 380	-	91 380	91 669
Rahoitusvarat yhteensä	80 637	181 889	-	262 527	262 815
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat					
Muut rahoitusvelat	-	396 933	-	396 933	397 208
Rahoitusvelat yhteensä	-	396 933	-	396 933	397 208

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon määrittäminen

Rahoitusvarat ja -velat merkitään taseeseen käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin liitteessä 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusinstrumentit, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien markkinahintanoteerausten perusteella. Likvideiksi markkinoiksi katsotaan sellaiset markkinat, joilta hintanoteeraukset saadaan säännöllisesti. Tähän ryhmään merkitään kaikki julkisesti noteeratut arvopaperit.

Taso 2 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit, joiden arvostuksessa käytetään yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä tai -malleja, jotka perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin perustuviin oletuksiin. Tasolle 2 merkittyjen rahoitusinstrumenttien käypä arvo voi perustua esimerkiksi vastaavanlaisen instrumentin markkinanoteerauksesta tai rahoitusvälineen osien markkinanoteerauksesta johdettuun arvoon. Tähän ryhmään merkitään korttiluotot sekä muut instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla.

Taso 3 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit ja muut varat, joiden käypä arvo ei perustu markkinanoteerauksiin tai arvostusmenetelmien tai -mallien avulla todennettavissa olevien markkinahintojen perusteella laskettuun arvoon. Arvostusmenetelmissä käytettyihin oletuksiin liittyy usein epävarmuutta. Tasolle 3 merkittyjen varojen käypä arvo perustuu usein kolmannelta osapuolelta saatuun hintatietoon. Tähän ryhmään merkitään noteeraamattomat osakkeet ja rahastot. Bonum Pankilla ei ole tasolle 3 merkittyjä rahoitusvaroja.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Siirrot hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Tilikaudella ei tapahtunut siirtoja tasojen välillä.

LIITE 13 ANNETUT JA SAADUT VAKUUDET

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Muut vakuudet	20 936	27 588
Annetut vakuudet yhteensä	20 936	27 588
Saadut vakuudet		
Kiinteistövakuudet	2 326	1 231
Saadut takaukset	3 939	3 933
Saadut vakuudet yhteensä	6 265	5 164

LIITE 14 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Luottolupaukset	98 299	101 165
Muut	411	424
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	98 710	101 589

LIITE 15 LÄHIPIIRITIEDOT

Bonum Pankin lähipiiriin kuuluvat yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin kuuluu myös Bonum Pankin emoyhteisö POP Pankkiliitto osk sekä sen toimitusjohtaja ja tämän sijainen. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat sellaiset yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Johtoon kuuluvia avainhenkilöitä ovat Bonum Pankin hallitus ja toimitusjohtaja sekä johtoryhmä.

Bonum Pankki on myöntänyt lähipiirille asunto- ja kulutusluottoja vastaavin ehdoin, joilla POP Pankit myöntävät luottoja asiakkailleen.

Liiketapahtumat lähipiiriin kuuluvien yhtiöiden ja avainhenkilöiden kanssa

(1000 euroa)	30.6.2016	31.12.2015
Varat		
Luotot emoyhtiölle	1 500	-
Luotot avainhenkilöille	425	284
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Luottolupaukset	76	13

LIITE 16 VAKAVARAISUUSTIEDOT

Bonum Pankki kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään. Bonum Pankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuudesta laadittuihin laskelmiin POP Pankki -ryhmän yhdistellyssä osavuosisikatsauksessa.

POP Pankki -ryhmän tilinpäätös on saatavissa POP Pankkiliitto osk:n toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteesta www.poppankki.fi.